

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput XVII. Varia de Communione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

60. Respondeo: Aliqui asserunt, etiam ut Ministros peccare, sed probabilius affirmat Sanchez *lib. 7. de matr. disp. 9. num. 4.* non peccare. Ratio potissima est, quia ad hoc, ut peccet excommunicatus ratione excommunicationis, ministrando Sacramentum, debet id facere ex officio, ad quod sit consecratus, ut dicitur *in tract. de Sacramento in gen.* id quod non est invenire in conjugibus; qui licet sint baptizati, & aliquo tandem modo per baptismum DEO consecrati, non sunt tamen consecrati peculiariter in ordine ad matrimonium conferendum.

CAPUT XVII.

Varia de Communione.

Quæ de communionem locum non sunt sortita in præcedentibus, vel à loco exciderunt; hic, nequid negligatur, erunt inferenda.

De communicante data opera cum pluribus particulis.

1. **I**nquires primò, An quando comunicas, sit majus bonum spirituale plures consecratas particulas, vel majorem hostiam, aut largiorem vini consecrati quantitatem ob devotionem sumere? Secundò, an id communicanti liceat?

2. Respondeo: Ad primum dico, id non quidem per se, sed per accidens esse majus bonum spirituale. Explico: est sententia probabilis apud de Lugo

de Eucharist. disp. 12. à num. 46. & signatè notat Valquez *disp. 103. de Euchar. num. 33. & 34.* toto tempore, quo durant sacræ species in stomacho, polleat Eucharistiam causare gratiæ augmentum, si tunc quis per actus devotionis alios, & alios ad illam se se disponat. Quoniam ergo sumens plures, majoresque particulas diutius Christum Dominum, quasi hospitem apud se retinet, diuturnius tempus habebit, in quo actus illos exercere possit, & consequenter majores gratiæ effectus consequetur; quod jam non est per se, id est, præcisè ratione Communionis, seu manducationis, sed ratione moræ, quam Christus facit apud nos, suppositis illis superadditis devotionis actibus.

3. Ad secundum dico: Quamvis hanc sententiam sic explicatam, ut probabilem concederemus, tamen hoc ex industria facere, etiam ob devotionis affectum, nequaquam licere: nam, ut ijdem Valquez, & de Lugo prudenter insinuant, id vetus usus Ecclesiæ vetat in re gravissima. Vetat item periculum, ne sensim introducatur superstitio, vel opinio de veritate hujus Sacramenti, ut eo major existimaretur ejus virtus, quo plures essent species panis, vel vini. Vetat denique sacra Inquisitione, quæ, propter ejusmodi periculum, contra id facientes diligenter inquit; nam propterea in Edicto Generali, solito promulgari à Sacra Inquisitione Hispanica, inter ceteros errores Sectæ Hæreticorum illuminatorum ponitur hic error, de quo loquimur, & jubentur Fideles denunciare eos, qui in illum

inciderent his verbis. *Denuncient eos, qui sciverint, sumere plures particulas simul, quando sacram Eucharistiam suscipiunt, dicendo, se recipere plus grante, &c.*

4. Dixi (*ex industria*) nam ad necessitatem consumendi particulas consecratas, cum renovatur Sacramentum, vel propter similem necessitatem id facere, licitum esse, immò pium, non est dubitandum.

5. Nota denique: Si quis ob dictam devotionis affectum libentius geosorem hostiam, vel potum aliquando largiorem eligeret, sed intra terminos eligi consuetos, illum sanè ab aliquibus excusari; at si excederet, nulla ratione excusandum, quia dictum Ecclesie usum non observaret, dictoque periculo ansam præberet; unde valde etiam reprehendendus esset ille Capellanus, qui id alijs concederet, multò magis si mulierculis, & ignorantibus, ob quorum incertiam proclivius esset errandi periculum.

Ad Festorum Indulgentias lucrandas, quando communicandum? & ubi in communione generali Soc. JESU.

6. Inquires secundò: Quando Pontifex concedit Indulgentiam pro aliquo die festivo sub hac, vel simili forma: *Qui confessi, & communicati talem Ecclesiam visitant, lucrentur indulgentiam plenariam*; inquires, inquam, quando Communicandum? num in hac concessionis forma non esse necessarium, Communionem fieri in eadem Ecclesia visitanda, manifestum

est, quia id non imponitur. Dico (in hac) nam in Communione generali, quæ singulis mensibus celebratur à Patribus Societatis JESU, Communionem in ijs Ecclesijs, in quibus, seu pro quibus publicatur indulgentia, fieri oportet, quia, ut patet ex Brevis Pontificio, sic edicit Pontifex.

7. Sed jam respondeo verbis Portellæ *verb. Indulgentiarum. 5.* Is (ait) qui visitat talem Ecclesiam, si fuit Confessus, & Communicatus quatuor ante diebus, & non habet mortalem culpam, lucratur Indulgentiam. Ita Comitulus *l. I. resp. mor. quæst. 39.* Hæc Portella.

8. Ad Comitolum autem, apud quem hujus decisionis plures habes rationes, illa est præcipua, quia finis concedentis Indulgentias est, ut Fideles in statu gratiæ, & benè præparati visitent Ecclesiam illam, & ibidem orent; at Confessus, & Communicatus ante paucos dies, supposito quòd sit in gratia, satis videtur secundum humanam Conditionem præparatus, ergo &c. Ita Comitulus, notans, id etiam locum habere, tamen quando Communicavit, nullam considerationem fecerit de Indulgentia illa consequenda. Addit etiam de Lugo *disp. 27. de Pœnit. num. 93.* quando sic dicitur (*confessi, & communicati*) unam Communionem factam posse intervire pro acquirendis pluribus Indulgentijs eodem die. (Adde ego in ijs paucis, seu quatuor diebus modò dictis) visitando nimirum illam, seu plures Ecclesias, in quibus propositæ Indulgentiæ sint.

An necessaria sit hac forma concessionis confessio, vide mox num. 16.

An necessaria sit Communio pro Indulgentiis Portiunculae, & Bullae Cruciatæ.

9. **I**nquires quartò: quid de Indulgentiis Portiunculae, & Bullae Cruciatæ?

Respondeo, & quidem priùs est sciendum, non semper ad Indulgentias acquirendas requiri à Pontifice Communionem. Tunc ergo satis erit præstare opera ab ipso injuncta, & hominem esse in statu gratiæ, qui enim est Dei inimicus, nullam sibi Indulgentiam acquirere posse, scimus omnes.

10. Dico igitur primò: non requiri Communionem ad Indulgentiam Portiunculae, sed satis esse visitationem alicujus Ecclesiæ ex Ordine quocunque Minorum, ut docet Rodriquez in *compend. verb. Indulg. num. 50.* Ratio est, quia Christus Dominus, qui dicitur, eam Indulgentiam concessisse S. Francisco pro Ecclesia S. Mariæ de Angelis, dicta Portiunculae, Communionem non injunxit, nec injunxere Benedictus Pontifex, alique, qui eam Indulgentiam confirmarunt, & extenderunt ad omnes Ecclesias dictorum Fratrum Minorum, & ex sententia prædicti Rodriquez (dubitante Portella) etiam Sororum ejusdem Ordinis Sancti Francisci. De hac Indulgentia Portiunculae vide citatum Portellam, *verb. Indulg. in additione num. 1.*

11. Dico secundò: ad acquirendas Indulgentias semel in vita, & semel in morte, & Indulgentias Stationum

per Bullam Cruciatæ, non requiri communionem, quia in tenore dictæ Bullæ hæc non imponitur, sed solum pro dicta Indulgentia plenaria semel in vita, & semel in morte imponitur Confessio, quæ Indulgentia debeat ab ipso Confessore tibi habenti Bullam applicari; est tamen una exceptio pro Indulgentia in morte, hoc est, ut si in fine vitæ confiteri non valeas, satis sit, te esse contritum, seu esse in statu gratiæ, modò priùs, statuto tempore, confessus fueris; neque hujus concessionis fiducia fueris in confitendo negligentior. Pro Indulgentiis autem Stationum sufficit, te esse in statu gratiæ; quæ omnia distinctiùs dicuntur, in *11. de Bulla Cruciatæ.*

12. Nota obiter, ubicunque in concessione cujuscunque Indulgentiæ dicitur (*confessi, vel contriti; seu confessi, & contriti*) sufficere solam contritionem, ut tenet cum aliis Suarez *disp. 62. sect. 3. num. 10.* apud De Lugo *loco cit. num. 94.* id probabile existimantem; quamvis refragentur Cajetanus & alij apud eundem, qui in hac forma concessionis necessariam quoque requirunt confessionem.

De Communionem tempore Jubilæi Universalis.

13. **I**nquires quintò: quando nãm est exhibenda Communio tempore Jubilæi Universalis?

Respondeo. Certum esse in tenore Jubilæi, quod solet Pontifex concedere per universam Ecclesiam facienti quædam pia opera ab ipso injuncta in prima, vel secunda hebdomada, Communionem

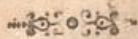
tionem exhiberi posse in quocunque die hebdomadae, quam assumis ad Indulgentiam Plenariam acquirendam, quia id manifestè solet apponere Pontifex.

14. At difficultas non exigua olim erat, an qui in prima hebdomada e. g. voluisset lucrari Indulgentiam, potuisset communicare in Dominica superveniente ad dictam hebdomadam, quae Dominica jam non pertinet ad hebdomadam praecedentem, sed ad sequentem; sicuti etiam, an qui voluisset Indulgentiam lucrari in dicta hebdomada secunda, communicare potuisset in simili Dominica superveniente ad hanc secundam hebdomadam, quando jam supponitur expirasse Jubilaeum, quod erat additum ad praecedentem hebdomadam; olim, inquam, non exigua erat difficultas; hodie verò in ejusmodi universalibus Jubilaeis jam solet Pontifex declarare, Communionem posse fieri in Dominica proxima sequenti, quamvis sit extra hebdomadam praecedentem; quare hac de re nihil praeterea dicendum occurrit. Solum adverte, in Jubilaeis in posterum emanandis, debere semper praeculis haberi eorum tenorem, & juxta illum operari.

15. Illud hac occasione non est praetermittendum; quandoquidem in hac forma Jubilaei Universalis solet dici, ut qui illud lucrari velit, debeat, praemissa Confessione, communicare, an Confessio sit necessaria in eo, qui cognoscit, se non habere conscientiam peccati mortalis?

16. Respondet Sanchez lib. 8. de Matrimon. disputat. 15. alique apud Dianam part. 1. tract. de Bull. Cruc. resolut. 107. in hac forma Jubilaei, qua dicitur (*praemissa Confessione*) Confessionem esse unum ex operibus injunctis, atque adeò illam esse necessariam ad Jubilaeum acquirendum. Suarez verò apud De Lugo de Pœnit. disp. 27. num. 100. cum aliis multis, necessariam non esse, affirmant, quia usus Ecclesiae est, ut quando ipsa praecipit Confessionem peccatorum, intelligatur de Confessione mortalium, ut accidit in praeccepto de Confessione annua: sicut enim nomine peccati simpliciter intelligitur de mortali, ita per Confessionem peccatorum intelligitur Confessio mortalium. Adde, Confessionem solum videri praecipiri, ut homo ponatur in gratia: at qui peccato mortali caret, in gratia est; ergo, &c. Ultraque opinio est probabilis; licet illa Sanchez sanè sit tutior.

17. Hinc fit, ut multò minus requiratur Confessio ad lucrandam Indulgentiam Communionis Generalis, quam nuper innuimus, nam in tenore Concessionis hujus Indulgentiae nulla fit mentio Confessionis, sed solum Communionis: quare tunc solum erit Confessio necessaria, quando quis est in mortali peccato, ut per illam ponatur in statu gratiae, quae simpliciter est (ut nimis saepe diximus) ad acquirendas Indulgentias necessaria.

BVRIN

in

de

de

E III

o. b.

An Communio utiliter applicetur sive pro vivis, sive pro defunctis.

18. **I**nquires sextò, An Communio à Fidei suscepta pro animabus Purgatorij, vel etiam pro vivis Fidelibus, profit illis in aliquo?

Respondeo: & quidem præmittendum primò, quid sit causare gratiam ex opere operato, & quid ex opere operantis. Causare gratiam ex opere operato, est, illam causare ex vi institutionis Christi, quæ ita efficax est, ut infallibiliter idem Christus Dominus causet in homine benè disposito dictam gratiam sacramentalem, & suos effectus. Causare autem gratiam ex opere operantis, est, causare illam ex vi dispositionis ipsius hominis, qui est operans, seu suscipiens Sacramenta. Quare, quando qui e.g. sacramentaliter absolvitur à peccatis, cum sit benè dispositus, accipit infallibiliter gratiam ex vi institutionis Christi: Ecce opus operatum. Accipit item aliquid gratiæ saltem de congruo propter dispositionem bonam, quam affert, quæ quandoquidem bona, laudabilis est, & suo præmio digna: Ecce opus operantis.

20. Præmittendum secundò, Omnis bona actio in homine existente in gratia tria emolumenta, seu fructus affert: meritum de condigno, satisfactionem, & impetrationem; quam impetrationem aliqui vocant meritum de congruo, id est, ex liberalitate congrua Dei. Sic Sacrificium Missæ, tibi e.g. pro quo celebratur, est meritori-

um de condigno alicujus gradus gratiæ, & consequenter gloriæ: est item satisfactorium pro peccatis, quas fortè obtuas jam remissas culpas tu debes; atq; hanc satisfactionem potes pro aliis Fidelibus, sive vivis, sive defunctis offerre Deo; nam prædictum meritum semper est tuum, nec transferri in alios potest. Denique idem Sacrificium à te celebratum, est impetratorium, quia potes per illud impetrare à Dei liberalitate, & misericordia aliquid, sive tibi, sive aliis, pro quibus impetrare intendis à Deo: quam impetrationem, quamvis ea sit ex liberalitate Dei, aliqui dicunt esse infallibilem, aliqui tamen fallibilem. Lege Bellarmin, de Indulgent. cap. 14. n. 4.

21. His ita rudi Minerva delibatis, respondeo ad quæsitum cum distinctione: si enim inquiris, an ipsa Communio, ut est receptio, seu manducatio præcisè Eucharistiæ, seu, ut est receptio Sacramenti, possit applicari pro animabus Purgatorij, ut est opus operatum, certum videtur, non posse illis animabus, nec vivis Fidelibus cum illorum utilitate applicari, nec solum quoad fructum meriti, quod, ut dictum est, transferri in alium nequit, sed nec quoad satisfactionem, & impetrationem. Ratio est, quia fructum Communions, sicut & aliorum Sacramentorum promittit Christus Dominus illa recipienti: recipit autem solus illa, qui Sacramentum sumit; unde nemo potest baptizari pro alio, nullus confirmari pro alio, &c. Quare nec ullus communicare, seu recipere Eucharistiæ, ut Sacramentum, potest pro alio: sicuti

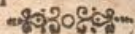
sicuti non potest quis manducare panem (ad cuius similitudinem est instituta communio) pro alio, atque ad eum nec pro animabus Purgatorii. Non sic jejuniū e. g. elemosyna, & similes bonæ actiones; has enim potest quis exhibere pro alijs, illi (que prodesse, si non ad meritum, certè ad satisfactionem, & impetrationem. Ejusmodi etiam maximè est eadem Evcharistia, ut sacrificium in Missa, hoc enim esse satisfactorium etiam, & impetratorium pro alijs (idque ex voluntate Christi) definitum est ex Apostolorum traditione in Trident. sess. 22. cap. 2.

22. At verò si inquiras, an communio, ut opus operantis, possit utiliter applicari pro satisfactione pœnarum, quas defuncti, vel vivi Fideles debeant, ut etiam per modum impetrationis; dico, certum esse, quòd possit. Ratio est, quia in Communionem ad sunt, seu intermiserunt multæ actiones bonæ ex parte communicantis, seu operantis; nec solùm illæ, quæ præcedunt, & subsequuntur communionem; verùm etiam quæ sunt in ipsa Evcharistia receptione: in qua receptione adest reverentia exhibita à communicante ipsi Christo Domino nostro, adest voluntas hospitandi DEUM in anima, adest desiderium illi placendi, & similes: quæ cum sint informatæ charitate, quam tunc communicans habet, auctæ etiam ex præsentia Domini, non possunt non esse admodum bonæ, & laudabiles, & consequenter erunt satisfactoriæ, & impetratoriæ, sicuti cæteræ actiones bonæ, & aliquando magis, quàm alia.

23. Quando ergo Summus Pontifex per communionem à Fidelibus in aliqua Ecclesia exhibitam concedit, potest liberari animam ex Purgatorio; non proficitur, Communionem illam applicari ex opere operato illi animæ; sed solùm vult tanquam Vicarius Christi, ut illa Communionem, tanquam operatione virtuosè peracta, illi animæ applicetur ex thesauro meritorum ejusdem Christi, quantum sufficit ad satisfactionem pœnæ, quam illa anima debet pro suis culpis.

24. Hæc est summa hujus doctrinæ. Cæterum legant curiosi Theophilum Raynaudum, qui in opusculo quòd inscribitur, *Error popularis de communiōe pro mortuis agenda* asserit, populi errorem esse, Sacramentalem Evcharistiam sumere pro animabus Purgatorii. Rationes ejus præcipuæ sunt tres, Prima, quia ejusmodi usus non fuit in Ecclesia. Secunda, quia Sacramenta sunt instituta, ut medicina animæ, quæ immanenter operantur, non autem transeunter ad alios. Tertia præsertim, quia Evcharistia est instituta per modum manducationis, per quam non nutritur, nisi ipse manducans.

25. Verùm Thomas Hurtadus p. 2. *resol. tract. ult. resol. 11.* acriter inturgit contra dictum Theophilum, ejusdemque rationibus satis pluribus respondere conatur; sed certè tandem se reducit ad opus operatum improprie dictum, quòd fortalsè nihil differt ab operantis. Sed cum hæc ad nostrum institutum non pertineant, latius hic explicare non expedit.

De

BVRIN

in

de

de

E. II

c. 16.

*De infirmi Communionem in alio
cubiculo ab Oratorio.*

26. **I**nquires septimò: Si quis infirmus decumbat in cubiculo aliquantulum distante à loco, ubi est Oratorium privilegiatum, & ubi sacrificium Missæ celebratur; si infirmus, inquam, velit ex devotione communicare (non jam per Viaticum; ad hoc enim scimus debere intercedere licentiam Parochi) poteritne Sacerdos, qui ibi celebrat, deferre ad infirmum ejusmodi sacram hostiam decenter lociatam, transeundo per unum, alterumve cubiculum, seu per aulam intermediam inter lectum infirmi, & Oratorium?

27. Respondeo, hac de dubitatione consulti superiores à me, negaverunt aliqui ex nostra Societate docti Theologi. Ratio fuit, quia intervenire tunc debuisset processio, seu deductio Sanctissimi ad locum alium, ad quod requiritur licentia Episcopi, vel ejus Vicarij; privilegium autem concessum à Pontifice similibus Oratoriis indulget quidem, ut aliàs diximus, in eodem Oratorio communicare posse privilegiatum, sed nihil addit, an id possit fieri in alio cubiculo distante, licet cubiculum sit in eadem domo.

28. Hæc olim dicta sunt; sed ego nunc, re diligenter perpensâ, ad id propendo, ut nisi in aliqua Diœcesi expressa prohibitio habeatur, facile concesserim; neque enim illa est processio publica, quæ pertinet ad Episcopum; immò nec est processio; hæc enim involvit quasdam solemnitates,

& ceremoniâs, quæ longè abunt à casu proposito. Præsumatur igitur Ordinarij consensus (posito, quòd is necessarius esset) & fiat id prudenter, hoc est, parcè, & per intervalla, ut sic infirmus sacram Communionem appetens, sua devotione non defraudetur; quemadmodum ægroti religiosi decumbentes, ex communi praxi non defraudantur.

*An Sacra Communio præservetur
à mortalibus, & quomodo?*

29. **I**nquires octavò: cum Sacra Eucharistia pariat in suscipiente illam (tanquam proprium effectum) gratiæ augmentum, præservare à mortalibus, etiam committendis?

30. Respondeo. Sanè præservat, ut docet Trident. sess. 13. cap. 2. *sacramentum hoc Eucharistiæ (ait) quòd summum, tanquam Antidotum, quò liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur.* Et quidem meritò sic dicitur à Tridentino (quod idem est, ac dicere, à Spiritu Sancto:) quia Eucharistia instituta est à Christo Domino, tanquam cibus, & & porus spiritualis. Sicuti igitur vitam conservant temporalem, ita vitam spirituale[m] conservat Eucharistia; hoc enim est, præservare à peccatis mortalibus, quorum natura est, ut repellant gratiam, seu Dei amicitiam, quæ est vita spiritualis animæ.

31. In hoc, quod hæcenus diximus, omnes Theologi conveniunt; sed quomodo id fiat, non conveniunt omnes: cum præsertim experiamur in dies, eos, qui Communionem susceperunt,

perunt, immò & qui frequentarunt, ac frequentant faciliè in peccata mortalia prolabi.

32. Ajo, Evcharistiam ex opere operato præservare quidem à peccatis mortalibus efficaciter, & infallibiliter, sed ex parte ipsius DEI, eo prorsus modo, quo S. Paulus ad *Timoth.* dicit cap. 2. quòd *DEUS vult, omnes homines salvos fieri*: quam voluntatem multi DD. in tract. de voluntate DEI docent, esse efficacem, sed non absolutè, verùm conditionatè, id est, ex parte ipsius DEI, si tamen homo cooperetur. Quare dignè communicanti, dum DEUS confert gratiæ sanctificantis augmentum, simul dat eodem DEO auxilia, opportuno tempore, quibus resistere homo possit tentationibus, inducentibus ad peccatum mortale: quod jus in eo consistit, quòd DEUS ex vi suæ promissionis habeat quandam obligationem, talia conferendi auxilia, ad quæ obtinenda, est peculiari modo ex vi communionis peractæ Fidelis homo dispositus, quibus ipse Fidelis præservabitur à peccatis mortalibus, si aliàs non resistit, seu per ipsum non steterit. Neque gratis hoc docemus, quia id nos docet modò allatum Tridentinum in illis verbis (*per Evcharistiam nos à peccatis mortalibus præservamur.*)

An Sacra Communio præservet à venialibus, & quomodo?

33. Inquires nonò: an quod diximus de mortalibus, idem dicendum sit de venialibus?

Tambur. de Præcept. Eccles.

Respondeo. Sanè idem: quia idem colligitur ex dictis verbis Tridentini.

34. Hoc igitur majore discussione non indiget. Illud indiget certè, an ex opere operato, id est, ex vi ipsius Communionis, abstrahendo ab opere operantis, id est, abstrahendo ab actibus bonis aliis ipsius communicantis, Evcharistia à Fidelibus in statu gratiæ constitutis suscepta, deleat ipsis culpas veniales ante commissas?

35. Respondeo. Deleri venialia ex vi Communionis ex opere operato, meritò sustinet S. Thomas, Vasquez, Caspar Huttadus, aliique cum Leandro de *Sacr. Evchar. disp. 11. quest. 8.* nam sicuti Deus voluit gratiæ, quæ recipitur per Baptismum, adungere hoc privilegium, ut per ipsum remittantur ex opere operato peccata omnia, etiam mortalia; ita valdè probabile est, ut de venialium remissione idem dicendum sit per Evcharistiæ susceptionem; cum enim Evcharistia non remittat per se peccata mortalia, quia, ut in superioribus dictum est, ipsa est Sacramentum vivorum, saltem sentiendum est, quòd remittat culpas veniales. Id quod directè videtur dixisse Tridentinum in præcitatis verbis (*quo liberemur à culpis quotidianis.*)

36. Non igitur sequimur opinionem S. Bonaventuræ, aliorumque apud eundem Leandrum, dicentium, Evcharistiã solum delere venialia, quia excitat fervorem charitatis, quo homo disponit se per propriam operationem ad remissionem venialium; non, inquam, hos sequimur, quia sic non delegerentur culpæ veniales ab Evcharistia,

O o

ut

in bibliot.

EVCHARISTIA
in
præcepto
de
E. III
o. b.

ut loquitur Tridentinum, sed per actus aliquos, ad quos excitaretur homo per illam; quod certè esset dicere, Antidotum venialium esse potius actus nostros, quàm Evcharistiam.

37. Confirmatur ex Catechismo Romano sic dicente: *Remitti per Evcharistiam, & condonari leviora peccata, qua venialia dici solent, non est, quòd dubitari debeat; quemadmodum, quòd innati caloris vi quotidie detrahatur in corpore animantium, ac deperit, paulatim addi, & refici naturali alimento sentimus.*

38. Subinquires: omnèsne culpas veniales, an aliquas tantùm remittit Sacra Communio?

39. Respondeo. Omnes, etiam si illarum quis non recordetur, vel ab illis præscindat, modò tamen de iis non habeat complacentiam, sive actualem, sive virtualem. Ita S. Thomas, Valquez, Hurtadus, aliique apud eundem Leandrum. Quare per Evcharistiam solam dignam sumptionem sine alia dispositione omnes veniales culpa (si de iis non complaceas) delentur illius virtute. Illæ autem, de quibus habes complacentiam, ex ea Communionem idèd non remittuntur, quia nunquam remitti potest culpa, dum culpa committitur; committitur autem culpa, dum homo est in ejus complacentia, ut omnes Theologi advertunt *in tract. de Pœnit.*

Quid de Pœna?

40. **I**nquires decimò. An Sumptio Evcharistiae, sicut delet, modo dicto, culpas veniales; ita deleat, seu

remittat pœnam temporalem; quæ, remisso veniali quoad culpam, solvenda restat in hac vita, vel in Purgatorio?

41. Respondeo. Ut id intelligas, sciendum est, esse aliquos Theologos, qui putant, maculam, seu culpam venialium esse quid diversum à pœna ipsi maculae debita; ita ut culpa venialis consistat in quadam modica (ut sic modo nostro loquamur) displicentia Dei, hoc est, venialis culpa sit talis, ut si in Deum cadere displicentia posset, aliqua modica in eum caderet ex dicta tua veniali culpa; unde deinde confurgit in te venialiter peccante deputatio, seu obligatio ad tantam, vel tantam pœnam subeundam.

42. Aliqui verò putant, non esse quid diversum, sed peccatum veniale consistere solùm in dicta deputatione, seu obligatione ad prædictam pœnam temporalem solvendam, quam obligationem vocant Theologi *Realium*. Utrosque Theologos loqui probabiliter, ait Scotus apud Delgadillo *de Evchar. cap. 11, à num. 35.*

43. His positis in posteriori hac sententia, deleri ex opere operato, & immediatè pœnam peccati venialis per Evcharistiam, non solùm, ut illa est sacrificium, sed ut Sacramentum, clarè sequitur; si enim culpa venialis consistit solùm in obligatione ad pœnam, ut ea sententia putat; Evcharistia autem, sicuti modò *num. 28.* dictum est, delet ipsam culpam, delebit ipsam pœnam, in qua sola consistit venialis culpa. In priore autem sententia major est difficultas; nam, cum culpa, & obli-

obligatio pœnæ sint diversæ, poterit Eucharistia delere culpam; remanente obligatione ad pœnam.

44. Nihilominus satis probabiliter etiam in ea priore sententia dicendum est cum Delgadillo loco cit. & cum De Lugo de Euchar. disp. 12. num. 98. per Eucharistiæ sumptionem remitti ex opere operato aliquam partem dictæ pœnæ. Ratio est, quia dum Trident. loco cit. docet absolute, nos per Eucharistiam liberari à culpis venialibus, satis inuere videtur, remitti etiam aliquam partem pœnæ earum; nam sicuti ex eo, quod vi Sacramenti pœnitentiæ remittitur peccatum mortale, colligunt communiter Theologi, non solum pœnam æternam peccato mortali debitam commutari in temporalem, verum etiam aliquid ipsius pœnæ temporalis remitti ex vi dicti Sacramenti Pœnitentiæ, atque adeo ex opere operato; ita ex eo, quod à Tridentino dicitur, per Eucharistiam remitti culpas veniales, dicendum erit, per illam etiam remitti aliquam saltem partem pœnæ temporalis, quæ culpæ veniali debetur. Et sanè meritò; nam valde congruum est, ut detur excellentissimo Sacramento ex opere operato id, quod Sacramento Pœnitentiæ conceditur.

Lege De Lugo loco cit. & Delgadillo loco item citato num. 37.

An Sacerdos dicens mulieri, dum ei porrigit Eucharistiam, ut ipsum expectet Domi sub vesperas, sit inquisitoribus denunciandus?

45. **N**OVUM, & hæcenus inauditum sacrilegij genus explicandum occurrit. Titius Sacerdos, dum Communionem porrigeret cuidam fœminæ, quam aliunde sciebat, alios turpiter admisisse domum suam, dixit submissa voce, ut eum sub vesperas domi expectaret. Expectavit, aperuit januam, delictumque subsequutum fuit. Porro post aliquot dies voluit Confessione Sacramentali suum peccatum mulier expiare; sed Confessor dubitare incæpit, an hoc sacrilegij delictum esset Inquisitoribus denunciandum. Inquires ergo, quid statuendum?

46. Respondeo, Ut planius id discernatur, supponendum est ex illa celebri, præsertim verò Gregorij XV. Constitut. per quam obligantur pœnitentes, sive mares, sive fœminæ sollicitatæ in Confessione, denunciare Confessarium Sacris Inquisitoribus, nasci duas dubitationes, similes proposito casui. Prima est, an si Confessorius dicat in Confessione pœnitenti: hodie domitux me expectes, sum enim tecum loquuturus de re non levis momenti; an hæc, inquam, sit censenda sollicitatio denuncianda. Cui dubitationi respondet Bordonus in lib. quem inscribit, Sacrum Tribunal cap. 23. num. 54. hæc verba de se non significare sollicitationem, sed eorum

O o 2   sententiam

in biblioteca

EVREIN
in
de pœnitentiæ
ARR
de
E. II
o. b.

lensum colligendum esse ex tractatu, quem Confessarius habet in domo pœnitentis; si enim mulierem ibi honestè alloquatur, nulla est sollicitatio, nec denunciandi obligatio; si autem mulierem provocet ad inhonesta, erit sollicitatio denuncianda. Duas hujus doctrinæ rationes affert. Primam, quia in dicta Gregorij Bulla præcipitur, denunciari Confessarium, qui pœnitentem sive in actu Sacramentali Confessionis, sive ante ipsam, sive post immediatè sollicitat; nam quamvis in casu, de quo loquimur, provocet Confessarius in domo mulieris, & non videatur sollicitatio fieri immediatè post Confessionem, nihilominus, ait Bordonus, revera immediatè fit in Confessione, cum illa sollicitatio dependeat formaliter ex illo condicito, quod factum est in Confessione. Secunda ratio magis convincens est, quia in eadem Bulla Gregorij præcipitur, Confessarium illum denunciari, qui aliquem sollicitat occasione, vel prætextu Confessionis; at qui prædicta verba, de quibus est noster sermo, in Confessione pœnitenti dicit, & deinde domi turpia tractat; ea, ex occasione habita Confessione, tractat, ergo directè contra Bullæ præceptum operatur.

47. Secunda dubitatio est, an sit sollicitatio Sacris Inquisitoribus denuncianda in eo casu, quo Confessarius det chartam, seu litteras amatorias sigillo munitas pœnitenti, eidemque dicat, ut illas domi legat?

48. Respondet Castropal *tom. 1. tr. 4. disp. 19. p. 4.* hanc chartæ traditionem esse quidem causam sollicitatio-

nis, non tamen esse sollicitationem, quia quando charta traditur, tæmina non movetur ad malum; ergo non sollicitatur; sollicitatio enim temper imbibere debet provocationem ad malum.

49. Confirmatur primò: quia ipsa pura, & sola traditio chartæ, que fit in Confessione, non est completum delictum sollicitationis, ergo non erit denunciandus: & sicuti per solam venerationem non incurritur irregularitas, nisi sequatur mors, aut mutilatio, ita per meram, solamque chartæ traditionem non incurritur pœna, que est imposita Confessariis sollicitantibus.

50. Confirmatur secundò: quia, si dictam chartam tuæ pœnitenti contingeret, ut illam ferret ad aliam mulierem, tunc dicta tua pœnitens non erit obligata ad denunciandum, quia ignorat, quid in charta contineatur, ita in casu nostro,

51. Sed profectò in hoc nullo modo Castropalao consentire possum; sicuti Jo. Sanchez, Diana, Trimareus, Peyrinus, Fagundez, & Bordonus illos citans, meritò non approbant, quia nemo negabit, traditionem illius Scripturæ factam in confessione Sacramentali, vel immediatè post, vel in loco Confessionis, pendere ex parte Confessarij à Confessione, & legi à pœnitente occasione Confessionis factæ. At Gregorius XV. præcipit denunciare, ut modò diximus, Confessarios provocantes ad turpia occasione Confessionis; ergo, &c.

52. Ad rationem igitur Castropalae, illam traditionem non solum esse causam,

culam; sed veram sollicitationem in Confessione inchoatam, & domi perfructam.

53. Ad primam Confirmationem responde, sollicitationem illam incipere in confessione quidem, sed postea perfici, idque occasione Confessionis, in mulieris domo.

54. Ad secundam non esse mirum, tunc feminam ex alio capite non obligari, quia scilicet nec ipsa sollicitatur, nec ipsa scit, ut supponimus, quid in ea charta contineatur, nam pari modo, si mulier, cui ad ipsam provocandam data sit charta amatoria legenda domi, nihil sciens de contentis in ea charta, illam mulier comburat, certè non obligabitur denunciare. Verùm id est per accidens, quia nimirum nescit mulier, nec prudenter suspicatur, quid contineat scriptura, ut supponimus.

55. Post hæc scripta emanavit Decretum Alex. VII. in quo prohibentur aliquæ propositiones sub excommunicatione sententiæ contra eos, qui illas, ut probabiles docuerint, & sub peccato mortali reservato Pontifici, incurrendo ab illis, qui eas in praxim reduxerint, inter quas n. 6. hæc propositio damnatur: (*Confessarius, qui in Sacramentali Confessione tribuit pœnitenti chartam, postea legendam, in qua ad Venerem incitat, non censetur sollicitasse in Confessione, ac proinde non est denunciandus.*)

Respondeo nunc ad calum propositum; sanè ex vi verborum (*me expecta domi, &c.*) subsequuto ibi delicto,

foret denuncianda hæc sollicitatio; nam facta est occasione Sacramenti; tamen quia Bullæ Pontif. solùm denunciandam præcipiunt sollicitationem, quæ fit in Confessione, seu in administratione Sacramenti Pœnitentiæ, vel occasione illius, ut clarè patet legentibus illas Bullas, ubi nulla prorsus fit mentio alterius Sacramenti, nisi Pœnitentiæ; ideo Titij provocatio facta ad peccatum in administratione Eucharistiæ non est necessariò inquisitoribus denuncianda.

Dico, *necessariò*, nam si ea denunciatur, dicit probabiliter cum Pegna Castropalaus *loc. cit. punct. 6.* ob facultatem generalem Inquisitoribus datam, cognoscendi de hæresi suspectis, posse eos cognoscere de ijs sollicitationibus ad turpia factis in administratione aliorum Sacramentorum, immò eodem modo ad alia peccata, e. g. ad furtum &c. factis in confessione; nam quamvis dictæ Bullæ semper loquantur de provocationibus ad res venereas, & in confessione; tamen ex dicta facultate, etiam possent Inquisitores cognoscere provocantes in conf. ad alia peccata, si deferantur à Fidelibus.

Hæc ex Castropalao qui etiam advertit, ejusmodi delinquentes in alijs Sacramentis, vel in confess. ad alia peccata, debere denunciari suo Superiori secundum regulas requisitas, & observandas in denuntiatione facienda, ut scilicet delinquens corrigatur, & emendetur, ut sic, in re tam gravi, bono communi consulatur.